

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 5.4.2023 г.
COM(2023) 261 final

ANNEX

ПРИЛОЖЕНИЕ

към

предложението за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

за сключване на споразумение между Европейския съюз и Черна гора относно оперативните дейности, извършвани от Европейската агенция за гранична и брегова охрана в Черна гора

Споразумение между Европейския съюз и Черна гора относно оперативните дейности, извършвани от Европейската агенция за гранична и брегова охрана в Черна гора

ЕВРОПЕЙСКИЯТ СЪЮЗ

и Черна гора,

наричани по-нататък поотделно „страна“, а заедно „страните“,

КАТО ИМАТ ПРЕДВИД, че могат да възникнат ситуации, при които Европейската агенция за гранична и брегова охрана („Агенцията“) координира оперативното сътрудничество между държавите — членки на Европейския съюз, и Черна гора, включително на територията на Черна гора,

КАТО ИМАТ ПРЕДВИД, че следва да бъде установена правна рамка под формата на споразумение за статута за ситуациите, в които членовете на екипите, разположени от Агенцията, ще разполагат с изпълнителни правомощия на територията на Черна гора,

КАТО ИМАТ ПРЕДВИД, че споразумението за статута може да предвижда създаването от Агенцията на местни офиси на територията на Черна гора с цел улесняване и подобряване на координацията на оперативните дейности и осигуряване на ефективно управление на човешките и техническите ресурси на Агенцията,

КАТО ОТЧИТАТ високото ниво на защита на личните данни в Черна гора и в Европейския съюз; и

КАТО ОТЧИТАТ, че Черна гора е ратифицирала Конвенция № 108 на Съвета на Европа от 28 януари 1981 г. за защита на лицата при автоматизираната обработка на лични данни и допълнителния протокол към нея;

КАТО ИМАТ ПРЕДВИД, че зачитането на правата на човека и на демократичните принципи са основни принципи, ръководещи сътрудничеството между страните;

КАТО ОТЧИТАТ, че Черна гора е ратифицирала Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи от 4 ноември 1950 г., изброените в която права съответстват на тези в Хартата на основните права на Европейския съюз;

КАТО ОТЧИТАТ, че при всички оперативни дейности на Агенцията на територията на Черна гора следва изцяло да се зачитат основните права и международните споразумения, по които Европейският съюз, неговите държави членки и/или Черна гора са страна,

КАТО ОТЧИТАТ, че всички лица, участващи в дадена оперативна дейност, са задължени да поддържат най-високи стандарти за почтеност, етично поведение, професионализъм и зачитане на основните права, както и да изпълняват задълженията, наложени им съгласно разпоредбите на оперативния план и кодекса за поведение на Агенцията,

РЕШИХА ДА СКЛЮЧАТ НАСТОЯЩОТО СПОРАЗУМЕНИЕ:

Член 1

Обхват

1. Настоящото споразумение урежда всички въпроси, необходими за разполагането на екипи за управление на границите на Постоянния корпус на европейската гранична и брегова охрана в Черна гора, където членовете на екипите могат да упражняват изпълнителни правомощия.
2. Разполагането, посочено в параграф 1, може да се извършва на територията на Черна гора.

При спазване на задълженията на страните съгласно морското право, по-специално Конвенцията на Организацията на обединените нации по морско право, оперативни дейности могат да се извършват и в изключителната икономическа зона на Черна гора. Оперативните дейности, изпълнявани съгласно настоящото споразумение, не засягат задълженията за издирване и спасяване, произтичащи от морското право, по-специално Конвенцията на Организацията на обединените нации по морско право, Международната конвенция за безопасност на човешкия живот на море и Международната конвенция за търсене и спасяване по море.

3. Статутът и очертаванията съгласно международното право на съответните територии на държавите — членки на Европейския съюз, и Черна гора не са засегнати по никакъв начин от настоящото споразумение или от каквото и да е действие, извършено при неговото прилагане от страните или от тяхно име, включително създаването на оперативни планове или участието в трансгранични операции.

Член 2

Определения

За целите на настоящото споразумение се прилагат следните определения:

- (1) „Агенция“ означава Европейската агенция за гранична и брегова охрана, създадена с Регламент (ЕС) 2019/1896 на Европейския парламент и на Съвета¹ или негови изменения;
- (2) „оперативна дейност“ означава съвместна операция или бърза гранична намеса;
- (3) „изпълнителни правомощия“ означава правомощия, необходими за изпълнение на задачите, свързани с граничния контрол, които се извършват на територията на Черна гора по време на оперативна дейност, предвидена в оперативния план;
- (4) „граничен контрол“ означава дейност, извършвана на границата, в съответствие със и за целите на настоящото споразумение в отговор изключително на намерение за преминаване на границата или акта на преминаване на тази граница независимо от какви съображения, и се състои в

¹ Регламент (ЕС) 2019/1896 на Европейския парламент и на Съвета от 13 ноември 2019 г. за европейската гранична и брегова охрана и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1052/2013 и (ЕС) 2016/1624 (ОВ L 295, 14.11.2019 г., стр. 1).

- гранични проверки, наблюдение на границата и оценка на заплахите за вътрешната сигурност на държавната граница;
- (5) „оперативен план“ означава план, въз основа на който се извършват оперативните дейности, както е предвидено в членове 38 и 74 от Регламент (ЕС) 2019/1896;
 - (6) „екипи за управление на границите“ означава екипи, сформирани от Постоянния корпус на европейската гранична и брегова охрана, които се разполагат по време на съвместни операции и бърза гранична намеса по външните граници в държавите членки и в трети държави;
 - (7) „консултативен форум“ означава консултативен орган, създаден от Агенцията съгласно член 108 от Регламент (ЕС) 2019/1896;
 - (8) „Постоянен корпус на европейската гранична и брегова охрана“ означава Постоянният корпус на европейската гранична и брегова охрана, предвиден в член 54 от Регламент (ЕС) 2019/1896;
 - (9) „EUROSUR“ означава рамката за обмен на информация и сътрудничество между държавите членки и Европейската агенция за гранична и брегова охрана;
 - (10) „наблюдател на основните права“ означава наблюдател на основните права съгласно предвиденото в член 110 от Регламент (ЕС) 2019/1896;
 - (11) „изпращаща държава членка“ означава държавата членка, от която член на персонала е разположен или командирован към Постоянния корпус на европейската гранична и брегова охрана;
 - (12) „инцидент“ означава ситуация, свързана с незаконна имиграция, трансгранично престъпление или опасност за живота на мигранти по външните граници на Европейския съюз или Черна гора, по протежение на тези граници или в близост до тях;
 - (13) „съвместна операция“ означава действие, координирано или организирано от Агенцията в подкрепа на националните органи на Черна гора, отговарящи за граничния контрол, с цел справяне с предизвикателства като незаконната имиграция, настоящи или бъдещи заплахи по границите на Черна гора или трансгранична престъпност, или с цел предоставяне на засилена техническа и оперативна помощ за контрола на тези граници;
 - (14) „член на екипа“ означава член на Постоянния корпус на европейската гранична и брегова охрана, разположен чрез екип за управление на границите за участие в оперативна дейност;
 - (15) „държава членка“ означава държава — членка на Европейския съюз;
 - (16) „оперативна зона“ означава географската зона, в която ще се извършва оперативна дейност;
 - (17) „участваща държава членка“ означава държава членка, която участва в оперативна дейност, като предоставя техническо оборудване или персонал на Постоянния корпус на европейската гранична и брегова охрана;
 - (18) „лични данни“ означава всяка информация, свързана с идентифицирано физическо лице или физическо лице, което може да бъде идентифицирано („субект на данни“); физическо лице, което може да бъде идентифицирано, е лице, което може да бъде идентифицирано, пряко или непряко, по-специално чрез идентификатор като име, идентификационен номер, данни за местонахождение, онлайн идентификатор или по един или повече признаци, специфични за физическата, физиологичната, генетичната, психическата, умствената, икономическата, културната или социалната идентичност на това физическо лице;

- (19) „бърза гранична намеса“ означава действие, имащо за цел да отговори на ситуация на конкретно и прекомерно предизвикателство по границите на Черна гора посредством разполагане на екипи за управление на границите на територията на Черна гора за ограничен период от време с цел извършване на граничен контрол заедно с националните органи на Черна гора, отговарящи за граничния контрол;
- (20) „редовен персонал“ означава персонал, който работи за Европейската агенция за гранична и брегова охрана в съответствие с Правилника за длъжностните лица на Европейския съюз и Условието за работа на другите служители на Европейския съюз, установени с Регламент (ЕИО, Евратом, ЕОБС) № 259/68 на Съвета².

Член 3

Започване на оперативни дейности

1. Оперативна дейност по настоящото споразумение започва с писмено решение на изпълнителния директор на Агенцията („изпълнителния директор“) по писмено искане на компетентните органи на Черна гора. Това искане включва описание на ситуацията, възможните цели и очакваните нужди, както и профилите на необходимия персонал, включително на персонала с изпълнителни правомощия, когато е приложимо.
2. Ако изпълнителният директор на Агенцията счита, че има вероятност исканата оперативна дейност да е свързана със или да доведе до сериозни и/или продължаващи нарушения на основните права или на задълженията за международна закрила, той не започва оперативната дейност.
3. Ако след получаване на искане по параграф 1 изпълнителният директор на Агенцията счете, че е необходима допълнителна информация за вземането на решение за започване на оперативна дейност, той може да поиска допълнителна информация или да упълномощи експерти на Агенцията да пътуват до Черна гора, за да направят оценка на ситуацията там. Черна гора способства за това пътуване.
4. Изпълнителният директор решава да не започне оперативна дейност, ако счита, че е налице основателна причина за спирането или прекратяването ѝ в съответствие с член 18.

Член 4

Оперативен план

1. Агенцията и Черна гора постигат съгласие по оперативен план за всяка оперативна дейност в съответствие с членове 38 и 74 от Регламент (ЕС) 2019/1896. Оперативният план е задължителен за Агенцията, Черна гора и участващите държави членки.
2. В оперативния план се излагат подробно организационните и процедурните аспекти на оперативната дейност, в това число:

² ОВ ЕС L 56, 4.3.1968 г., стр. 1.

- а) описание на ситуацията, заедно с начина на действие и целите на разполагането, включително оперативната цел;
- б) очакваната продължителност на оперативната дейност, необходима за постигането на нейните цели;
- в) оперативната зона;
- г) подробно описание на задачите, които трябва да се осъществяват при изпълнението на служебни функции, включително тези, за които са необходими изпълнителни правомощия, отговорностите, включително по отношение на зачитането на основните права и изискванията в областта на защитата на данните, и специалните указания за екипите, включително относно разрешените справки в бази данни и разрешените служебни оръжия, боеприпаси и оборудване в Черна гора;
- д) съставът на екипа за управление на границите, както и разполагането на други компетентни служители/ присъствието на други членове на редовния персонал на Агенцията, включително наблюдатели на основните права;
- е) разпоредби, свързани с командването и упражняването на контрол, включително имената и чиновете на граничните полицейски служители или други компетентни служители на Черна гора, отговарящи за сътрудничеството с членовете на екипите и Агенцията, по-специално имената и чиновете на граничните полицейски служители или други компетентни служители, които упражняват командването по време на разполагането, и мястото на членовете на екипите в командната верига;
- ж) техническото оборудване, което трябва да бъде разположено по време на оперативната дейност, включително специални изисквания като условия за употреба, необходим персонал, превоз и други логистични въпроси, както и финансови разпоредби;
- з) подробни разпоредби за незабавно докладване на инциденти от страна на Агенцията пред управителния съвет и съответните органи на участващите държави членки и на Черна гора за всеки инцидент, възникнал в хода на оперативната дейност, извършвана съгласно настоящото споразумение;
- и) схема за докладване и оценяване, която включва сравнителни показатели за доклада за оценка, включително относно защитата на основните права, и краен срок за предаване на окончателния доклад за оценка;
- й) по отношение на морските операции — конкретна информация за съответната юрисдикция и приложимото законодателство в оперативната зона, включително препратки към националното и международното право и правото на Съюза относно залавянето на лица, спасителните операции по море и свалянето на брега;
- к) условията за сътрудничество с органи, служби и агенции на Съюза, различни от Агенцията, други трети държави или международни организации;
- л) общи указания относно това как да се осигурят гаранции за основните права по време на оперативната дейност, включително защитата на личните данни и задълженията, произтичащи от приложимите международни инструменти в областта на правата на човека;

- м) процедури, чрез които лицата, нуждаещи се от международна закрила, жертвите на трафик на хора, непридружените малолетни и непълнолетни лица и други лица в уязвимо положение се пренасочват към компетентните национални органи за получаване на подходяща помощ;
 - н) процедури, установяващи механизъм за получаване и предаване на Агенцията и Черна гора на жалби (включително подадените съгласно член 8, параграф 5 по-долу) срещу лица, участващи в оперативни дейности, включително гранични полицейски служители или други компетентни служители на Черна гора и членове на екипите, съдържащи твърдения за нарушения на основните права в контекста на участието на тези лица в оперативните дейности на Агенцията;
 - о) мерки за логистичната организация, включително информация за условията на работа и средата в зоната, в която ще се провежда оперативната дейност; и
 - п) разпоредби относно местните офиси, установени в съответствие с член 6.
3. За оперативния план и всички съответни изменения и адаптации в него трябва да се получи съгласието на Агенцията, на Черна гора, на всички съседни на Черна гора или граничещи с оперативната зона държави членки, след провеждане на консултация с участващите държави членки. Агенцията координира това съгласие със съответните държави членки.
4. Обменът на информация и оперативното сътрудничество за целите на EUROSUR се осъществяват съгласно правилата за създаване и споделяне на специалните картини на състоянието, които следва да се установят в оперативния план за съответната оперативна дейност.
5. Оценката на оперативната дейност в съответствие с параграф 2, буква и) се извършва съвместно от Черна гора и Агенцията.
6. Условията за сътрудничество с органите, службите и агенциите на Европейския съюз в съответствие с параграф 2, буква к) се изпълняват съгласно съответните им мандати и в рамките на наличните ресурси.

Член 5

Докладване на инциденти

Както Агенцията, така и Министерството на вътрешните работи — дирекция „Полиция“ на Черна гора разполагат с механизъм за докладване на инциденти, който позволява своевременно докладване на всеки инцидент, възникнал в хода на оперативната дейност, извършвана съгласно настоящото споразумение.

Агенцията и Черна гора се подпомагат взаимно при провеждането на всички необходими проверки и разследвания на всеки инцидент, докладван чрез този механизъм, като например при идентифицирането на свидетели и събирането и представянето на доказателства, включително при исканията за получаване и, ако е целесъобразно, при предаването на вещи, свързани с докладван инцидент. Предаването на такива вещи може да бъде обвързано с условие за връщането им по реда, определен от компетентния орган, който ги е предоставил.

Член 6

Местни офиси

1. Агенцията може да създава местни офиси на територията на Черна гора с цел улесняване и подобряване на координацията на оперативните дейности и осигуряване на ефективно управление на човешките и техническите ресурси на Агенцията. Местоположението на местния офис се определя от Агенцията след консултации със съответните органи на Черна гора.
2. Местните офиси се създават в съответствие с оперативните нужди и продължават да функционират за срока, необходим на Агенцията за извършване на оперативни дейности в Черна гора и съседния регион. При съгласие от страна на Черна гора Агенцията може да удължи този срок.
3. Всеки местен офис се управлява от представител на Агенцията, назначен от изпълнителния директор за ръководител на местния офис, който следи цялостната работа на офиса.
4. Когато е приложимо, местните офиси:
 - а) предоставят оперативна и логистична подкрепа и осигуряват координирането на дейностите на Агенцията в съответните оперативни зони;
 - б) предоставят оперативна подкрепа на Черна гора в съответните оперативни зони;
 - в) наблюдават дейността на екипите и докладват редовно на централата на Агенцията;
 - г) си сътрудничат с Черна гора по всички въпроси, свързани с практическото изпълнение на оперативните дейности, организирани от Агенцията в Черна гора, включително всякакви допълнителни въпроси, които биха могли да възникнат в хода на тези дейности;
 - д) оказват подкрепа на координиращия служител при неговото сътрудничество с Черна гора по всички въпроси, свързани с приноса им за оперативните дейности, организирани от Агенцията, и при необходимост се свързват с централата на Агенцията;
 - е) оказват подкрепа на координиращия служител и на наблюдателя или наблюдателите на основните права, на които е възложено да наблюдават оперативната дейност, при улесняването, когато е необходимо, на координацията и комуникацията между екипите на Агенцията и съответните органи на Черна гора, както и на съответните задачи;
 - ж) организират логистична подкрепа за разполагането на членовете на екипите и за разполагането и използването на техническо оборудване;
 - з) предоставят всякаква друга логистична подкрепа във връзка с оперативната зона, за която отговаря съответният местен офис, с цел улесняване на гладкото протичане на организираните от Агенцията оперативни дейности;
 - и) осигуряват ефективното управление на собственото оборудване на Агенцията в зоните, обхванати от дейностите ѝ, включително евентуалната регистрация и дългосрочна поддръжка на това оборудване и необходимата логистична подкрепа; и
 - й) подпомагат друг персонал и/или дейности на Агенцията в Черна гора съгласно договореното между Агенцията и Черна гора.

5. Агенцията и Черна гора постигат договорености за изпълнението на задачите, възложени на местния(те) офис(и).
6. Черна гора оказва съдействие на Агенцията за осигуряване на оперативния капацитет на местния(те) офис(и). Допълнителните подробности се определят в отделна договореност между Черна гора и Агенцията.

Член 7

Координиращ служител

1. Без да се засяга ролята на местните офиси, описана в член 6, изпълнителният директор назначава един или няколко експерти от редовния персонал, които се разполагат като координиращи служители за всяка оперативна дейност. Изпълнителният директор уведомява Черна гора за назначението.
2. Ролята на координиращия служител е да:
 - а) действа като звено за връзка между Агенцията, Черна гора и членовете на екипите, като предоставя помощ на екипите от името на Агенцията по всички въпроси, свързани с условията на разполагането;
 - б) извършва мониторинг за правилното изпълнение на оперативния план, включително, в сътрудничество с наблюдателя или наблюдателите на основните права, по отношение на защитата на основните права, и да докладва на изпълнителния директор по тези въпроси;
 - в) действа от името на Агенцията във всички аспекти на разполагането на екипите и да докладва на Агенцията във връзка с тези аспекти; и
 - г) насърчава сътрудничеството и координацията между Черна гора и участващите държави членки.
3. В контекста на оперативните дейности изпълнителният директор може да упълномощи координиращия служител да подпомага уреждането на разногласия във връзка с изпълнението на оперативния план и разполагането на екипите.
4. Черна гора дава на членовете на екипите единствено указания, които са в съответствие с оперативния план. Ако координиращият служител счита, че указанията, дадени на членовете на екипите, не са в съответствие с оперативния план или с приложимите правни задължения, той незабавно съобщава за това на служителите на Черна гора, изпълняващи координираща роля, и на изпълнителния директор. Изпълнителният директор може да предприеме подходящи мерки, включително спиране или прекратяване на оперативната дейност, в съответствие с член 18.

Член 8

Основни права

1. При изпълнението на задълженията си по настоящото споразумение страните се задължават да действат в съответствие с всички приложими правни инструменти в областта на правата на човека, включително Конвенцията на Съвета на Европа за защита на правата на човека и основните свободи от

1950 г., Конвенцията на Организацията на обединените нации за статута на бежанците от 1951 г. и протокола към нея от 1967 г., Международната конвенция на ООН за ликвидиране на всички форми на расова дискриминация от 1965 г., Международния пакт на ООН за граждански и политически права от 1966 г., Конвенцията на ООН за премахване на всички форми на дискриминация по отношение на жените от 1979 г., Конвенцията на ООН против изтезанията и други форми на жестоко, нечовешко или унижително отнасяне или наказание от 1984 г., Конвенцията на ООН за правата на детето от 1989 г. и Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания от 2006 г. и Харта на основните права на Европейския съюз.

2. Когато изпълняват своите задачи и упражняват правомощията си, членовете на екипите зачитат изцяло основните права, включително достъпа до процедури за предоставяне на убежище и човешкото достойнство, и обръщат специално внимание на уязвимите лица. Всички мерки, предприети при изпълнение на задачите им и при упражняване на правомощията им, са пропорционални на целите, които тези мерки преследват. Когато изпълняват своите задачи и упражняват правомощията си, членовете на екипите не дискриминират лицата по признаци като пол, раса, цвят на кожата, етнически или социален произход, генетични характеристики, език, религия или убеждения, политически или други мнения, принадлежност към национално малцинство, имотно състояние, рождение, увреждане, възраст или сексуална ориентация, в съответствие с разпоредбите на член 21 от Хартата на основните права на Европейския съюз.

При изпълнението на своите задачи или упражняването на своите правомощия членовете на екипите могат да предприемат мерки, които засягат основните права и свободи, единствено когато те са необходими и пропорционални на целите, преследвани с тези мерки, като трябва да зачитат същността на тези основни права и свободи в съответствие с приложимото международно право, правото на Европейския съюз и националното право.

Настоящата разпоредба се прилага *mutatis mutandis* за целия персонал на националните органи на Черна гора, участващи в дадена оперативна дейност.

3. Служителят по въпросите на основните права на Агенцията следи за съответствието на всяка оперативна дейност с приложимите стандарти в областта на основните права. Служителят по въпросите на основните права или неговият заместник може да извършва посещения на място в Черна гора. Той също така предоставя становища по оперативните планове и информира изпълнителния директор за евентуални нарушения на основните права, свързани с дадена оперативна дейност. Черна гора подкрепя усилията за наблюдение от страна на служителя по въпросите на основните права, както е поискано.
4. Агенцията и Черна гора се договарят да осигурят на консултативния форум своевременен и ефективен достъп до цялата информация относно зачитането на основните права във връзка с всяка оперативна дейност, извършвана съгласно настоящото споразумение, включително чрез посещения на място в оперативната зона.
5. Агенцията и Черна гора разполагат с механизъм за подаване на жалби за разглеждането на предполагаеми нарушения на основните права, извършени от техни служители при изпълнението на служебните им функции в хода на дадена

оперативна дейност, провеждана съгласно настоящото споразумение. Механизмът се определя в оперативния план.

Член 9

Наблюдатели на основните права

1. Служителят по въпросите на основните права на Агенцията определя най-малко един наблюдател на основните права за всяка оперативна дейност, който, наред с другото, да подпомага и да консултира координиращия служител.
2. Наблюдателят на основните права следи за спазването на основните права и предоставя консултации и помощ във връзка с основните права при подготовката, провеждането и оценката на съответната оперативна дейност. Това включва по-специално:
 - а) проследяване на изготвянето на оперативните планове и докладване на служителя по въпросите на основните права, за да може той да изпълни задачите си, предвидени в Регламент (ЕС) 2019/1896;
 - б) провеждане на посещения, включително с дълга продължителност, на местата на осъществяване на оперативни дейности;
 - в) осъществяване на сътрудничество и връзка с координиращия служител и предоставяне на последния на консултации и помощ;
 - г) информиране на координиращия служител и докладване на служителя по въпросите на основните права за всички опасения, отнасящи се до евентуални нарушения на основните права във връзка с оперативната дейност; и
 - д) принос за оценяването на оперативната дейност съгласно член 4, параграф 2, буква и).
3. Наблюдателите на основните права, които са независими при изпълнението на своите задачи, имат достъп до всички зони, в които се провеждат оперативни дейности, и до всички документи от значение за изпълнението на тези дейности.
4. Когато присъстват в оперативната зона, наблюдателите на основните права носят отличителни знаци, които ясно позволяват идентифицирането им като наблюдатели на основните права.
5. Служителят по въпросите на основните права на Агенцията може да си сътрудничи с институцията за защита на правата на човека и свободите на Черна гора (омбудсман).

Член 10

Членове на екипите

1. Членовете на екипите имат правомощия да изпълняват задачите, включително тези, за които са необходими изпълнителни правомощия, описани в оперативния план.
2. При изпълнението на своите задачи и упражняването на правомощията си членовете на екипите спазват законовите и подзаконовите разпоредби на Черна гора, както и приложимото право на Съюза и международно право.

3. Членовете на екипите могат да изпълняват задачи и да упражняват правомощия на територията на Черна гора единствено съгласно указанията и в присъствието на служителите на органите за управление на границите на Черна гора. Черна гора може да разреши на членовете на екипите да изпълняват конкретни задачи и да упражняват конкретни правомощия на нейна територия в отсъствието на нейните органи за управление на границите, ако е дадено съгласието на Агенцията или на изпращащата държава членка, според случая..
4. При изпълнението на задачите си и упражняването на правомощията си членовете на екипите, които са членове на редовния персонал, носят униформата на Постоянния корпус на европейската гранична и брегова охрана, освен ако в оперативния план не е посочено друго.

При изпълнението на задачите си и упражняването на правомощията си членовете на екипите, които не са членове на редовния персонал, носят националната си униформа, освен ако в оперативния план не е посочено друго.

При изпълнение на служебните си задължения всички членове на екипите носят и видими лични идентификационни знаци, както и синя лента на ръкава на униформата с отличителните знаци на Европейския съюз и на Агенцията.

5. Черна гора разрешава съответните членове на екипите да изпълняват задачи в хода на дадена оперативна дейност, за които е необходима употребата на сила, включително носенето и употребата на служебни оръжия, боеприпаси и оборудване, съгласно съответните разпоредби на оперативния, като има предвид, че:

- членовете на екипите, които са членове на редовния персонал, могат да носят и да използват служебни оръжия, боеприпаси и други средства за принуда, ако е дадено съгласието на Агенцията;
- членовете на екипите, които не са членове на редовния персонал, могат да носят и да използват служебни оръжия, боеприпаси и други средства за принуда, ако е дадено съгласието на съответната изпращаща държава членка.

6. Употребата на сила, включително носенето и употребата на служебни оръжия, боеприпаси и друго оборудване, се прилага в съответствие с националното право на Черна гора и в присъствието на органите за управление на границите на Черна гора. Черна гора може да разреши членовете на екипите да използват сила в отсъствието на съответните органи за управление на границите на Черна гора, като има предвид, че:

- За членовете на екипите, които са членове на редовния персонал, такова разрешение за използване на сила в отсъствието на органите за управление на границите на Черна гора е обвързано с получаването на съгласие от страна на Агенцията.
- За членовете на екипите, които не са членове на редовния персонал, такова разрешение за използване на сила в отсъствието на органите за управление на границите на Черна гора е обвързано с получаването на съгласие от страна на съответната изпращаща държава членка.

Без да се засягат изискванията на националното право на Черна гора, всяко използване на сила от членовете на екипите трябва да бъде необходимо и пропорционално и да е в пълно съответствие с приложимото право на Съюза,

международно и национално право, включително по-специално с изискванията, определени в приложение V към Регламент (ЕС) 2019/1896.

7. Преди разполагането на членовете на екипите Агенцията информира Черна гора за служебните оръжия, боеприпасите и друго оборудване, което членовете на екипите може да носят съгласно параграф 5 от настоящия член. Черна гора може да забрани носенето на някои служебни оръжия, боеприпаси и друго оборудване, ако в нейното право е предвидена подобна забрана спрямо собствените ѝ органи за управление на границите. Преди разполагането на членовете на екипите Черна гора информира Агенцията за разрешените служебни оръжия, боеприпаси и оборудване, както и за условията за тяхната употреба. Агенцията предоставя достъп до тази информация на държавите членки.

Черна гора предприема необходимите мерки за издаването на необходимите разрешителни за оръжие и улеснява вноса, износа, транспортирането и съхранението на оръжията, боеприпасите и друго оборудване, с което разполагат членовете на екипите, както е поискано от Агенцията. Процедурата за издаване на разрешителни за оръжие ще бъде определена в оперативния план.

8. Служебните оръжия, боеприпаси и оборудване могат да се използват при законна самоотбрана и при законна отбрана на членовете на екипите или на други лица в съответствие с националното право на Черна гора, при спазване на приложимите принципи на международното право и правото на Съюза.
9. Черна гора може да разреши на членовете на екипа да правят справки в нейните национални бази данни, ако това е необходимо за постигане на оперативните цели, определени в оперативния план. Черна гора предприема необходимите действия за осигуряването на такъв достъп до базите данни по ефикасен и ефективен начин.

Преди разполагането на членовете на екипите Черна гора информира Агенцията за националните бази данни, в които може да се прави справка.

Членовете на екипите правят справки само с данните, които са необходими за изпълнение на задачите им и упражняване на правомощията им. Тези справки се извършват в съответствие с националното законодателство за защита на данните на Черна гора и с настоящото споразумение.

10. С цел изпълнение на оперативните дейности Черна гора разполага служители на Министерството на вътрешните работи — дирекция „Полиция“ на Черна гора, които могат и желаят да общуват на английски език, за да изпълняват координираща роля от името на Черна гора.

Член 11

Привилегии и имунитети на собствеността, средствата, активите и операциите на Агенцията

1. Всички помещения и сгради на Агенцията в Черна гора са неприкосновени. Те не могат да бъдат подлагани на претърсване, реквизиция, конфискация или експроприране.

2. Собствеността и активите на Агенцията, включително транспортните средства, комуникациите, архивите, кореспонденцията, документите, документите за самоличност и финансовите активи, са неприкосновени.
3. Активите на Агенцията включват активи, които са притежавани, съвместно притежавани, взети под наем или на лизинг от държава членка и предложени на Агенцията. При качване на борда на представител или представители на компетентните национални органи те се третират като активи с разрешение за ползване за държавна служба.
4. Спрямо Агенцията не могат да се предприемат изпълнителни мерки. Собствеността и активите на Агенцията не подлежат на каквито и да било административни или правни ограничения. Собствеността на Агенцията не подлежи на изземване с цел изпълнение на присъда, съдебно решение или съдебно нареждане.
5. По искане на съответните съдебни органи на Черна гора изпълнителният директор може да даде съгласие съответните национални органи на Черна гора да влязат в помещенията и сградите и/или да получат достъп до имуществото и активите на Агенцията в случай на сериозно подозрение за престъпления.
Може да се приеме, че изпълнителният директор е дал съгласието си в случай на пожар или друго бедствие, изискващо бързи защитни действия.
6. Черна гора разрешава влизането и излизането на предмети и оборудване, разположени от Агенцията в Черна гора за оперативни цели.
7. Агенцията е освободена от всички налози (включително мита) и данъци, както и от всякакви забрани и ограничения върху вноса и износа на предмети и оборудване, предназначени за нейно служебно ползване, включително предмети и оборудване, внесени или изнесени от трета страна от името на Агенцията.

Член 12

Привилегии и имунитети на членовете на екипите

1. Последващите привилегии и имунитети, предоставени на членовете на екипа, имат за цел да гарантират упражняването на официалните им функции в хода на действията, извършвани в съответствие с оперативния план на територията на Черна гора.
2. Членовете на екипите не подлежат на каквато и да е форма на разследване или съдебно производство в Черна гора или от страна на органите на Черна гора, освен при обстоятелствата, посочени в параграф 3.
3. Членовете на екипите се ползват с имунитет по отношение на наказателната, гражданската и административната юрисдикция на Черна гора във връзка с всички действия, извършени от тях в изпълнение на служебните им функции.

Когато органите на Черна гора възнамеряват да образуват наказателно, гражданско или административно производство срещу член на екипа, компетентните органи на Черна гора незабавно уведомяват изпълнителния директор за това. Процедурата за уведомяване е в съответствие с приложимото решение на Агенцията по този въпрос, което се определя в оперативния план.

След получаване на такова уведомление изпълнителният директор незабавно информира съответните органи на Черна гора дали въпросното действие е извършено от член на екипа при изпълнението на служебните му функции. Ако е заявено, че действието е извършено при изпълнение на служебните функции, не се образува производство. Ако е заявено, че действието не е извършено при изпълнение на служебните функции, производството може да бъде образувано. Удостоверяването от страна на изпълнителния директор има задължителен характер за Черна гора, която не може да го оспори.

До приключване на удостоверяването Агенцията се въздържа от предприемането на мерки, целящи да застрашат евентуалното последващо наказателно преследване на члена на екипа от компетентните органи на Черна гора, включително улесняване на отпътуването на съответния член на екипа от Черна гора.

Привилегиите, предоставени на членовете на екипа, и имунитетът по отношение на наказателната юрисдикция на Черна гора не ги освобождават от юрисдикцията на изпращащата държава членка.

4. Започването на производство от страна на членове на екипите ги лишава от възможността да се позовават на имунитета по отношение на юрисдикцията във връзка с насрещни искове, пряко свързани с основния иск.
5. Помещенията, жилищата, транспортните и комуникационните средства и притежанията на членовете на екипите, включително всякаква кореспонденция, документи, документи за самоличност и активи, са неприкосновени, освен в случай на изпълнителни мерки, разрешени съгласно параграф 10.
6. Черна гора отговаря за всички вреди, причинени от членове на екипите на трети страни при изпълнение на служебните им функции.
7. При причиняване на вреди вследствие на груба небрежност или на умишлено нарушение, или извън изпълнението на служебни функции от член на екипа, който е член на редовния персонал, Черна гора може да поиска, чрез изпълнителния директор, да бъде платено обезщетение от Агенцията.

При причиняване на вреди вследствие на груба небрежност или на умишлено нарушение, или извън изпълнението на служебни функции от член на екипа, който не е член на редовния персонал на Агенцията, Черна гора може да поиска, чрез изпълнителния директор, да бъде платено обезщетение от съответната изпращаща държава членка.

8. Някоя от страните, нито която и да е участваща държава членка, нито Агенцията носят отговорност за вреди, причинени в Черна гора поради непреодолима сила извън нейния контрол.
9. Членовете на екипите не са длъжни да дават свидетелски показания в съдебни производства в Черна гора. Членовете на екипите могат да дават показания чрез изявление, представено в съответствие с процесуалното право на Черна гора. Такова изявление не засяга имунитета, предвиден в параграф 3.
10. Спрямо членовете на екипите не могат да се предприемат изпълнителни мерки, освен когато срещу тях е образувано наказателно, гражданско или административно производство, което не е свързано със служебните им функции. Когато изпълнителният директор на Агенцията е удостоверил, че дадено имущество на членовете на екипите е необходимо за изпълнението на

служебните им функции, то не може да бъде изземвано с цел изпълнение на присъда, съдебно решение или съдебно нареждане. При наказателни, граждански или административни производства членовете на екипите не подлежат на ограничения върху личната им свобода или на други ограничителни мерки.

11. По отношение на услуги, предоставяни за Агенцията, членовете на екипите са освободени от изискванията на разпоредбите в областта на социалната сигурност, които може да са в сила в Черна гора.
12. Членовете на екипите са освободени от всички форми на данъчно облагане в Черна гора върху заплатите и възнагражденията, които получават от Агенцията и/или от изпращащите държави членки, както и върху други доходи, получени от източник извън Черна гора.
13. Черна гора разрешава внасянето на предмети за лично ползване от членовете на екипите и ги освобождава от всякакви мита, данъци и други свързани с тях такси, различни от таксите за съхранение, превоз и подобни услуги, върху подобни предмети. Черна гора разрешава също и износа на такива предмети..
14. Личният багаж на членовете на екипите се освобождава от проверки, освен ако няма сериозни основания да се счита, че той съдържа предмети, които не са предназначени за лично ползване от членовете на екипите, или предмети, чийто внос или износ е забранен със закон или е подчинен на правила на Черна гора за налагане на карантина. В този случай проверките на личния багаж се извършват само в присъствието на съответните членове на екипите или на оправомощен представител на Агенцията.
15. Агенцията и Черна гора определят звена за контакт, които са на разположение по всяко време и отговарят за обмена на информация и незабавните действия, които трябва да бъдат предприети, в случай че действие, извършено от член на екип, може да е в нарушение на наказателното право, както и за обмена на информация и оперативните дейности във връзка с всякакви граждански и административни производства срещу член на екипа.

До предприемането на действия от страна на компетентните органи на изпращащата държава членка Агенцията и Черна гора се подпомагат взаимно при провеждането на всички необходими проверки и разследвания на всяко предполагаемо престъпление, по отношение на което или Агенцията, или Черна гора, или и двете имат интерес, при идентифицирането на свидетели и събирането и представянето на доказателства, включително при исканията за получаване и ако е целесъобразно, при предаването на вещи, свързани с предполагаемо престъпление. Предаването на такива вещи може да бъде обвързано с условие за връщането им по реда, определен от компетентния орган, който ги е предоставил.

Член 13

Ранени или починали членове на екипите

1. Без да се засягат разпоредбите на член 12, изпълнителният директор има право да поеме задачата за репатрирането на всички ранени или починали членове на екипи, както и на тяхното лично имущество, и да предприеме подходящи мерки за това.

2. Аутопсия на починал член на екип се извършва само с изричното съгласие на съответната изпращаща държава членка и в присъствието на представител на Агенцията или на съответната изпращаща държава членка.
3. Черна гора и Агенцията си сътрудничат във възможно най-голяма степен, за да се осигури възможност за бързо репатриране на ранени или починали членове на екипи.

Член 14

Документ за акредитиране

1. Агенцията издава на всеки член на екип документ, съставен на черногорски и на английски език, с цел удостоверяване на самоличността пред националните органи на Черна гора и като доказателство за правата на притежателя да изпълнява задачите и да упражнява правомощията, посочени в член 10 от настоящото споразумение и в оперативния план („документ за акредитиране“).
2. Документът за акредитиране включва следните данни за члена на персонала: име и гражданство; чин или длъжност; актуална снимка в електронен формат и задачи, чието изпълнение е разрешено по време на разполагането. В документа за акредитация е посочена дата на изтичане на срока на валидност.
3. За удостоверяване на самоличността си пред националните органи на Черна гора членовете на екипите са длъжни винаги да носят със себе си документа за акредитиране.
4. Черна гора признава документа за акредитиране, заедно с валиден документ за пътуване, като предоставящ на съответния член на екип правото на влизане и престой в Черна гора, без да е необходима виза, разрешение за пребиваване, предварително разрешение или друг документ, до деня на изтичане на валидността му.
5. Документът за акредитиране се връща на Агенцията след приключване на разполагането. Компетентните органи на Черна гора се уведомяват за това.

Член 15

Приложимост по отношение на служители, които не са разположени в качеството на членове на екипи

Членове 12, 13 и 14 се прилагат *mutatis mutandis* по отношение на всички служители, разположени в Черна гора съгласно настоящото споразумение или оперативен план, изготвен в съответствие с него, които не са членове на екипи, включително спрямо наблюдателите на основните права и редовния персонал, разположен в местните офиси.

Член 16

Защита на личните данни

1. Личните данни могат да се съобщават само ако това е необходимо за прилагането на настоящото споразумение от компетентните органи на Черна гора или от Агенцията. Обработването на лични данни от даден орган в

конкретен случай, включително предаването на такива лични данни на другата страна, е съобразено с правилата за защита на данните, приложими спрямо този орган. Страната осигурява следните минимални гаранции като предварително условие за всяко предаване на данни:

- а) личните данни трябва да бъдат обработвани законосъобразно, добросъвестно и по прозрачен начин по отношение на субекта на данните;
- б) личните данни трябва да бъдат събирани за конкретната, изрично указана и законна цел за прилагане на настоящото споразумение и да не бъдат допълнително обработвани от органа, който ги съобщава, нито от този, който ги получава, по начин, който е несъвместим с тази цел;
- в) личните данни трябва да бъдат адекватни, съответстващи и ограничени до необходимото по отношение на целта, за която се събират или се обработват допълнително; по-специално личните данни, съобщени в съответствие с правото, приложимо по отношение на органа, който ги съобщава, могат да се отнасят само до едно или няколко от следните:
 - собственото име;
 - фамилното име;
 - датата на раждане;
 - гражданството;
 - чина;
 - персонализираната страница на документа за пътуване;
 - документа за акредитация;
 - снимката на документ за самоличност/паспорт/документа за акредитация;
 - електронната поща;
 - номера на мобилен телефон;
 - данните за оръжие;
 - продължителността на разполагането;
 - мястото на разполагането;
 - идентификационните номера на въздухоплавателното средство или плавателния съд;
 - датата на пристигане;
 - летището/граничния контролно-пропускателен пункт на пристигане;
 - номера на полета при пристигане;
 - датата на заминаване;
 - летището/граничния контролно-пропускателен пункт на заминаване;
 - номера на полета при заминаване;
 - изпращащата държава членка/трета държава;
 - изпращащия орган;
 - задачите/оперативния профил;
 - транспортните средства;

– маршрута

на членовете на екипите, персонала на Агенцията, съответните наблюдатели или членовете на програмите за обмен на персонал;

- г) личните данни трябва да бъдат точни и при необходимост да се актуализират;
- д) личните данни трябва да се съхраняват във вид, който позволява установяване на самоличността на субектите на данни, за срок, не по-дълъг от необходимия за постигане на целите, с които данните са събрани или обработват допълнително;
- е) личните данни трябва да се обработват по начин, с който да се гарантира подходяща сигурност на личните данни, като се вземат под внимание специфичните рискове от обработването, включително защитата срещу неразрешено или незаконосъобразно обработване и срещу случайна загуба, унищожаване или повреждане, като се използват подходящи технически или организационни мерки („нарушение на сигурността на данните“); получаващата страна предприема подходящи мерки за преодоляване на всяко нарушение на сигурността на данните и уведомява съобщаващата страна за това нарушение без ненужно забавяне и в срок от 72 часа;
- ж) както органът, който съобщава данните, така и органът, който ги получава, предприемат всички разумни мерки, за да гарантират при необходимост незабавното коригиране или заличаване на лични данни в случаите, когато обработването им не съответства на разпоредбите на настоящия член, по-специално поради това че данните не са адекватни, съответстващи и точни или са прекомерни по отношение на целта на обработването; това включва уведомяването на другата страна за всяко коригиране или заличаване;
- з) при поискване органът, който получава данните, информира органа, който ги съобщава, относно използването на съобщените данни;
- и) лични данни могат да бъдат съобщавани само на следните компетентни органи:
 - Агенцията и
 - Министерство на вътрешните работи — дирекция „Полиция“ на Черна гора

За по-нататъшното съобщаване на други органи се изисква предварителното разрешение от органа, който съобщава данните;

- й) органът, който съобщава данните, и органът, който ги получава, са задължени да изготвят писмен протокол за съобщаването и получаването на личните данни;
- к) въвежда се независим надзор за контрол на спазването на правилата за защита на данните, включително за проверка на тези протоколи; субектите на данни имат право да подават жалби до надзорния орган и да получават отговор без ненужно забавяне;
- л) субектите на данни имат право да получават информация относно обработването на техните лични данни, да имат достъп до тези данни и да коригират или заличават неточни или незаконно обработени данни при

- спазване на необходимите и пропорционални ограничения поради важни основания, свързани с обществения интерес; и
- м) субектите на данни имат право на ефективни административни и съдебни средства за защита при нарушаване на горепосочените гаранции.
2. Всяка от страните извършва периодичен преглед на собствените си политики и процедури, с които се прилага настоящият член. По искане на другата страна страната, която е получила искането, прави преглед на своите политики и процедури за обработване на лични данни, за да удостовери и потвърди, че гаранциите, предвидени в настоящия член, се прилагат ефективно. Резултатите от прегледа се съобщават на страната, поискала прегледа, в разумен срок.
 3. Гаранциите за защита на данните съгласно настоящото споразумение подлежат на надзор от страна на Европейския надзорен орган по защита на данните и Агенцията за защита на личните данни и свободен достъп до информация на Черна гора.
 4. Страните си сътрудничат с Европейския надзорен орган по защита на данните в качеството му на надзорен орган на Агенцията.
 5. Агенцията и Черна гора изготвят общ доклад за прилагането на настоящия член в края на всяка оперативна дейност. Този доклад се изпраща на служителя по въпросите на основните права и на длъжностното лице по защита на данните на Агенцията, както и на Агенцията за защита на личните данни и свободен достъп до информация на Черна гора.
 6. Агенцията и Черна гора определят подробни правила за съобщаването и обработването на лични данни за целите на оперативните дейности по настоящото споразумение в специални разпоредби на съответните оперативни планове. Тези разпоредби са съобразени със съответните изисквания на правото на Европейския съюз и на Черна гора. В тях се описват, *inter alia*, предназначението на съобщаването, администраторът или администраторите на лични данни, както и всички роли и отговорности, категориите съобщавани данни, конкретните периоди на съхранение на данните и всички минимални гаранции. В интерес на прозрачността и предвидимостта тези разпоредби се оповестяват публично съгласно съответните насоки на Европейския комитет по защита на данните.

Член 17

Обмен на класифицирана и чувствителна неклассифицирана информация

1. Всеки обмен, споделяне или разпространение на класифицирана информация в рамките на настоящото споразумение се урежда от отделна административна договореност, сключена между Агенцията и съответните органи на Черна гора, която подлежи на предварително одобрение от Европейската комисия.
2. Всеки обмен на чувствителна неклассифицирана информация в рамките на настоящото споразумение:

- а) се третира от Агенцията в съответствие с член 9, параграф 5 от Решение (ЕС, Евратом) 2015/443 на Комисията³ и от Черна гора в съответствие с националното ѝ законодателство.
 - б) получава равнище на защита от получаващата страна, което е равностойно на равнището на защита, осигурявано от мерките, прилагани по отношение на тази информация от съобщаващата страна във връзка с поверителността, неприкосновеността и наличността; и
 - в) се извършва чрез система за обмен на информация, която отговаря на критериите за наличност, поверителност и неприкосновеност на чувствителната некласифицирана информация, като например комуникационната мрежа, посочена в член 14 от Регламент (ЕС) 2019/1896.
3. Страните зачитат правата върху интелектуалната собственост, свързани с всички данни, обработвани в рамките на настоящото споразумение.

Член 18

Решение за спиране, прекратяване и/или оттегляне на финансирането на оперативна дейност

1. Ако условията за провеждане на дадена оперативна дейност вече не са налице, включително както е съобщено от Черна гора, изпълнителният директор прекратява тази оперативна дейност, след като уведоми Черна гора. Тази информация се предоставя в писмена форма и съдържа мотивите за нея.
2. Ако настоящото споразумение или даден оперативен план не се спазва от Черна гора, изпълнителният директор може да оттегли финансирането на съответната оперативна дейност и/или да спре или прекрати тази дейност, след като уведоми писмено Черна гора.
3. Ако сигурността на участник в дадена оперативна дейност, разгърната в Черна гора, не може да бъде гарантирана, изпълнителният директор може да спре или прекрати съответната оперативна дейност или аспекти от нея.
4. Ако изпълнителният директор счете, че във връзка с оперативна дейност, осъществявана съгласно настоящото споразумение, са извършени или има вероятност да бъдат извършени нарушения на основни права или задължения за международна закрила, които са сериозни или има вероятност да продължат, той оттегля финансирането на съответната оперативна дейност и/или я спира или прекратява, след като уведоми Черна гора.
5. Черна гора може да поиска от изпълнителния директор да спре или прекрати дадена оперативна дейност. Такова искане се прави в писмена форма и съдържа мотивите за него.
6. Спирането, прекратяването или оттеглянето на финансирането по настоящия член влиза в сила от датата на уведомяването на Черна гора. То не засяга правата или задълженията, произтичащи от прилагането на настоящото споразумение или на оперативния план преди това спиране, прекратяване или оттегляне на финансиране.

³ Решение (ЕС, Евратом) 2015/443 на Комисията от 13 март 2015 г. относно сигурността в Комисията (ОВ ЕС L 72, 17.3.2015 г., стр. 41).

7. Черна гора може да поиска прекратяване на разполагането на всеки член на екип или друг съответен персонал, който не спазва настоящото споразумение или даден оперативен план, изготвен в съответствие с него, и който извършва сериозни нарушения на законодателството на Черна гора. Решението за прекратяване на разполагането се взема от изпълнителния директор или от съответната изпращаща държава членка, според случая, и се съобщава на съответните органи на Черна гора.

Член 19

Борба с измамите

1. Черна гора уведомява незабавно Агенцията, Европейската прокуратура и/или Европейската служба за борба с измамите, ако узнае за съществуването на достоверни твърдения за измама, корупция или други незаконни дейности, свързани с прилагането на настоящото споразумение, които могат да засегнат интересите на Европейския съюз.
2. Когато тези твърдения се отнасят до средства на Европейския съюз, отпуснати във връзка с настоящото споразумение, Черна гора предоставя цялата необходима помощ на Европейската служба за борба с измамите и/или на Европейската прокуратура във връзка с дейностите по разследване на своята територия, включително съдействие за провеждането на разпити, проверки и проверки на място (включително достъп до информационните системи и базите данни в Черна гора), и улесняване на достъпа до всяка уместна информация относно техническото и финансовото управление на въпроси, финансирани частично или изцяло от Европейския съюз.

Член 20

Прилагане на настоящото споразумение

1. От страна на Черна гора настоящото споразумение се прилага от Министерството на вътрешните работи — дирекция „Полиция“ на Черна гора.
2. От страна на Европейския съюз настоящото споразумение се прилага от Агенцията.

Член 21

Уреждане на спорове

1. Всички спорове, възникнали във връзка с прилагането на настоящото споразумение, се разглеждат съвместно от представители на Агенцията и компетентните органи на Черна гора.
2. Ако не е постигнато предварително споразумение, споровете относно тълкуването или прилагането на настоящото споразумение се уреждат единствено чрез преговори между страните.

Член 22

**Влизане в сила, временно прилагане, изменение, срок на действие, спиране
и прекратяване на споразумението и прекратяване на предшестващо
споразумение**

1. Настоящото споразумение подлежи на ратифициране, приемане или одобрение от страните в съответствие с техните вътрешни правни процедури. Страните се уведомяват взаимно за приключването на процедурите, необходими за тази цел.
2. Настоящото споразумение влиза в сила на първия ден от втория месец след датата, на която страните взаимно са се уведомили за приключването на вътрешните правни процедури в съответствие с параграф 1.

До приключване на процедурите, необходими за влизането му в сила, настоящото споразумение може да се прилага временно от първия ден на втория месец след датата на подписването му от страните.

3. Настоящото споразумение може да бъде изменяно единствено писмено по взаимно съгласие на страните.
4. Настоящото споразумение се сключва за неопределен срок. Действието му може да бъде спряно или то може да бъде прекратено с писмено съгласие между страните или едностранно от някоя от страните.

В случай на едностранно спиране или прекратяване страната, която желае да спре действието или да го прекрати, уведомява писмено другата страна за това. Едностранното прекратяване или спиране на действието на настоящото споразумение влиза в сила на първия ден от втория месец, следващ месеца, през който е направено уведомлението.

5. Споразумението от 7 октомври 2019 г. между Европейския съюз и Черна гора за статута на действията, провеждани от Европейската агенция за гранична и брегова охрана в Черна гора, подписано в Люксембург, се отменя и заменя с настоящото споразумение.

През периода, през който настоящото споразумение се прилага временно, действието на Споразумението от 7 октомври 2019 г. между Европейския съюз и Черна гора за статута на действията, провеждани от Европейската агенция за гранична и брегова охрана в Черна гора, подписано в Люксембург, се спира.

Всяка оперативна дейност, започната въз основа на Споразумението от 7 октомври 2019 г. между Европейския съюз и Черна гора за статута на действията, провеждани от Европейската агенция за гранична и брегова охрана в Черна гора, подписани в Люксембург, която е в ход към момента на временното прилагане или влизането в сила на настоящото споразумение, може да продължи, при условие че съответният оперативен план бъде изменен или адаптиран в съответствие с настоящото споразумение.

6. Уведомленията, направени в съответствие с настоящия член, се изпращат в случая на Европейския съюз — до генералния секретариат на Съвета на Европейския съюз, а в случая на Черна гора — до Министерството на външните работи на Черна гора.

Съставено в два еднообразни екземпляра на английски, български, гръцки, датски, естонски, ирландски, испански, италиански, латвийски, литовски, малтийски, немски, нидерландски, полски, португалски, румънски, словашки, словенски, унгарски,

фински, френски, хърватски, чешки, шведски и черногорски език, като текстовете на всички езици са еднакво автентични.

В ПОТВЪРЖДЕНИЕ НА КОЕТО долуподписаните, надлежно упълномощени за целта представители, подписаха настоящото споразумение.

Съставено на *XX*, дата, *ДД/ММ/ГГГГ*.